Ymddiriedolaeth Natur **Gogledd Cymru**
North Wales Wildlife Trust

PECYN CYMORTH GARDDWYR

BETH ALL GARDDWYR EI WNEUD I WARCHOD BYD NATUR

NABOD EICH PLANHIGION | ATAL Y LLEDAENIAD | COMPOSTIO Â GOFAL | PLANT ALERT | DARGANFOD MWY

MYND AT WRAIDD Y MATER

Tri cham hawdd

Mae gan yr ymgyrch **Mynd at Wraidd y Mater** dri cham hawdd i helpu garddwyr i atal rhywogaethau ymledol rhag dianc o erddi a chydio yn y gwyllt.

- nabod eich planhigion
- atal y lledaeniad
- compostio â gofal

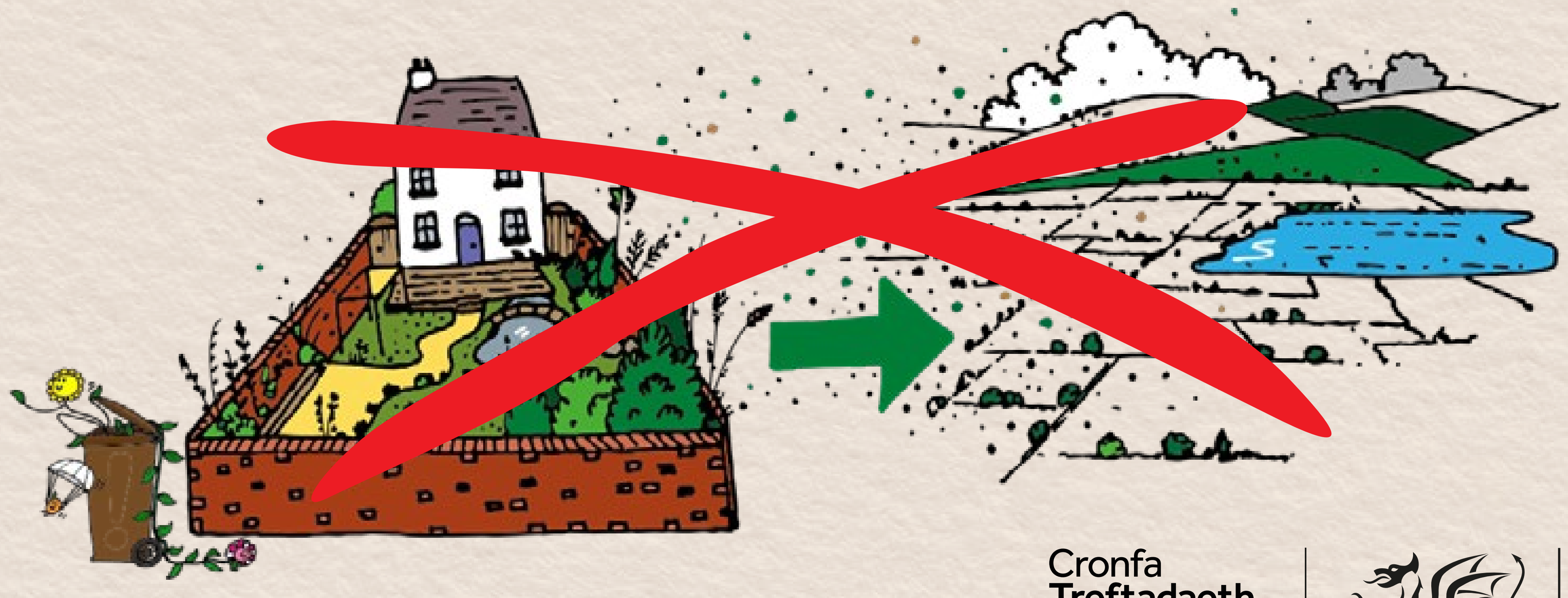

Cronfa Treftadaeth
Heritage Fund

Mewn Partneriaeth â **Llywodraeth Cymru**
In Partnership with **Welsh Government**

NABOD EICH PLANHIGION

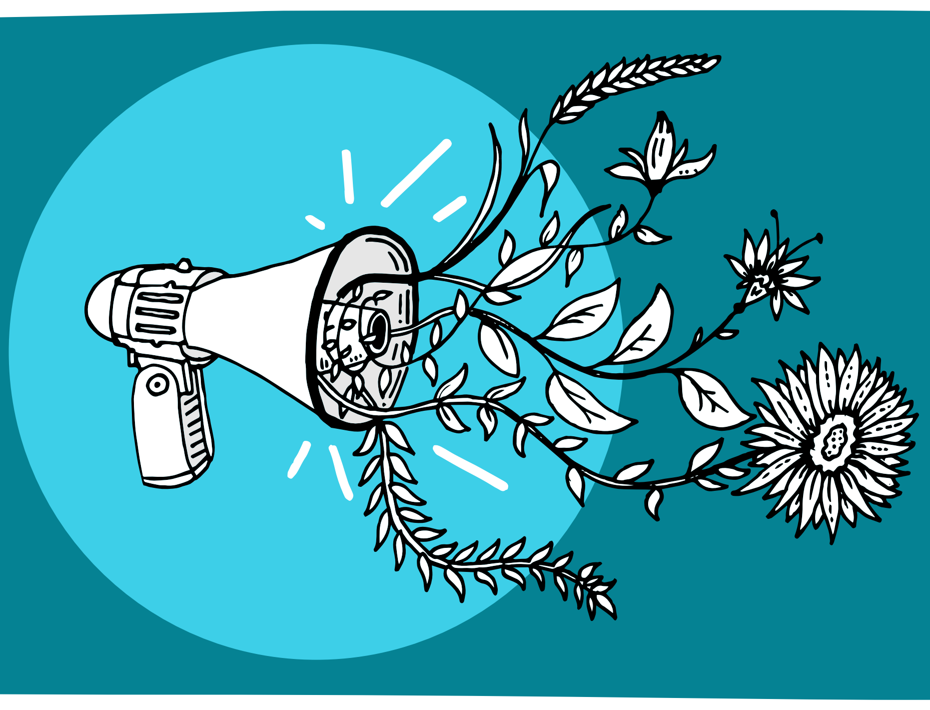

Ymchwiliwch i blanhigion cyn i chi eu prynu i wneud yn siŵr eu bod yn addas ar gyfer eich anghenion ac amodau'r safle, yn hawdd cael gwared arnyn nhw, a ddim yn rhywogaethau ymledol.

Ystyriwch y cynghorion doeth yma ar gyfer **garddio bywyd gwyllt.**

Peidiwch byth â mynd â phlanhigion o'r gwyllt na dod â phlanhigion, hadau neu flodau adref o dramor. Gallent fod yn rhywogaethau ymledol a gallant achosi niwed i fyd natur a bywyd gwyllt.

Byddwch yn ofalus pan fyddwch chi'n rhannu planhigion gyda ffrindiau a theulu, oherwydd fe allech chi basio neu dderbyn planhigion ymledol, plâu, neu glefydau planhigion ar ddamwain.

Oeddech chi'n gwybod ei bod **yn anghyfreithlon rhannu neu werthu rhai planhigion gardd a phwll?**

TOP

ATAL Y LLEDAENIAD

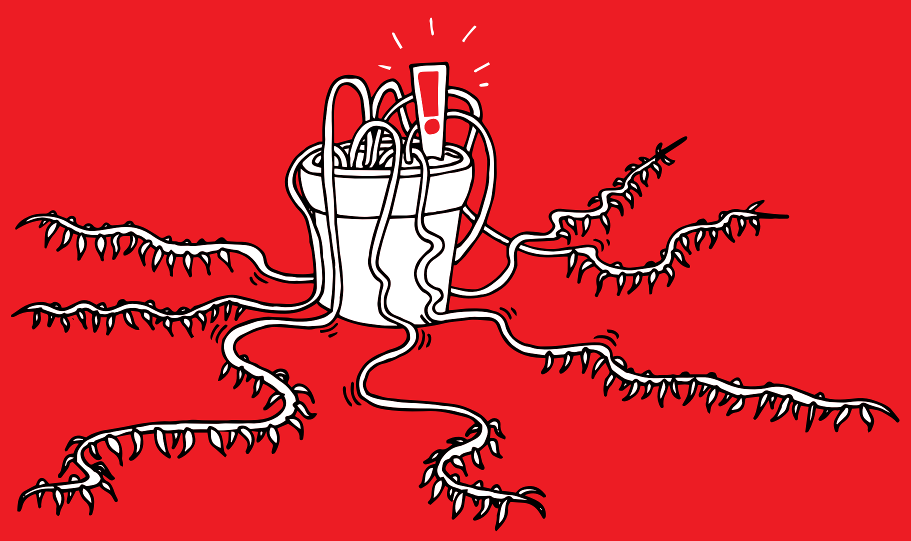

STOPIO RHAG YMLEDU

Os oes gennych chi rywogaeth ymledol yn eich gardd, tynnwch unrhyw ymledyddion, eginblanhigion, pennau hadau a chodennau. Rhaid i chi gael gwared arnyn nhw yn ofalus i'w hatal rhag lledaenu.

Peidiwch â phlannu na chael gwared ar unrhyw blanhigion gardd yn y gwyllt.

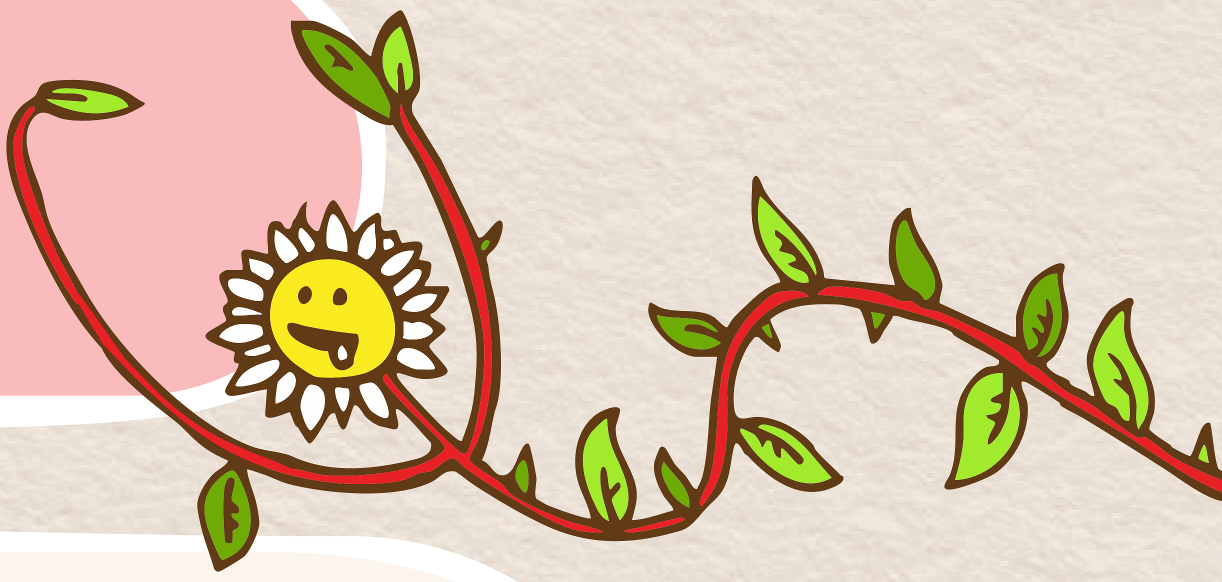

Gosodwch blanhigion sy'n tyfu'n egnïol mewn lleoliad heb fod ar ymyl eich gardd neu eu plannu mewn cynhwysydd rhag iddyn nhw allu 'neidio'r ffens'.

Golchwch offer garddio a'ch esgidiau'n rheolaidd i atal lledaenu darnau planhigion, hadau neu glefydau planhigion o un rhan o'r ardd i'r llall, i'r gwyllt neu i ardd arall.

TOP

COMPOSTIO Â GOFAL

Mae compostio gartref yn gyfeillgar i'r amgylchedd a bydd y compost o fudd i'ch gardd chi. Gwiriwch yn gyntaf a oes gennych chi unrhyw **blanhigion ymledol nad oes posib eu compostio** a dewch o hyd i **awgrymiadau ar gompostio yma.** Cadwch lygad am aildyfiant yn eich tomen gompost a gwnewch yn siŵr ei fod wedi'i dorri i lawr yn iawn cyn ei ddefnyddio yn eich gardd.

Gwnewch yn siŵr nad oes unrhyw beth rydych chi'n ei dynnu o'ch gardd, pwll neu acwariwm yn mynd i'r gwyllt, gallech fod yn torri'r gyfraith os bydd yn gwneud hynny. Gall dympio gwastraff gardd arwain at effeithiau amgylcheddol difrifol nad oes posib eu gwyrdroi ac mae'n anghyfreithlon.

Fel arall, gall y rhan fwyaf o blanhigion gardd fynd i'ch bin gwastraff gardd gan y cyngor. Byddwch yn ymwybodol bod gan rai planhigion ymledol fesurau rheoli ychwanegol ar gyfer cael gwared arnyn nhw.

TOP

PLANT ALERT

Mae **Plant Alert** yn brosiect gwyddoniaeth y dinesydd ar gyfer garddwyr. Fe allwch chi roi gwybod am blanhigion sy'n dangos 'ymddygiad ymledol' yn eich gardd.

Pam rhoi gwybod am ymddygiad ymledol?

Oherwydd newid hinsawdd, mae'n debyg y byddwn ni'n dod o hyd i rywogaethau ymledol newydd yn y gwyllt. Drwy ein helpu ni i ddeall 'ymddygiad ymledol' yn well mewn gerddi, fe allwch chi helpu i atal effeithiau'r rhywogaethau ymledol hyn sy'n dod i'r amlwg. Mae atal yn well na gwella!

Mae data sy'n cael eu casglu drwy Plant Alert yn cael eu defnyddio i asesu ymlediad a risgiau effaith rhywogaethau ymledol sy'n dod i'r amlwg. Gall y data hefyd roi cyngor i arddwyr a meithrinfeydd ar ba blanhigion a allai fod yn anodd eu rheoli mewn gerddi.

Dechreuwch gofnodi:
plantalert.org

TOP